

μοίαι ταῖς ἡμετέραις· ἀλλ' ἄφ' ἐτέρου βλέπεις
πολλαχοῦ δενδροστοιχίας φοινίκων καὶ ἀλοῶν,
ὡς παρ' ἡμῖν φιλλurῶν καὶ καστανεδῶν. Ἐν με-
γάλῃ πλακοστρώτῳ πλατεῖα αἱ Ἑλληνίδες,
μιμούμεναι μετὰ τινος ἀπειρίας τοὺς ἡμετέρους
συρμούς, ἐξέρχονται μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου
εἰς περίπατον. Ἀλλὰ μετὰ πόθου ἀναπολεῖς
κἄπως τὰς περιρρεούσας κολπώδεις ἐσθῆτας,
τοὺς περὶ τὴν κεφαλὴν κόσμους, καὶ τὴν λε-
πτὴν κομψότητα τῶν ἰσθῶν παρθένων· ἴσως ἐν
τοῖς παλαιτάτοις ἐκείνοις χρόνοις, κατὰ τὰς
αὐτὰς ὥρας, ἐν τῇ ἰδίᾳ πλατεῖᾳ συνηθροίζοντο
οἱ κάτοικοι τῆς Σύρας πρὸ ναοῦ, ὅπως ἀκού-
σωσι τὰ φλυαρήματα σοφιστοῦ, ὅπως ἰσχυροῦς
ἢ κισσοστερεῖς μεταβῶσιν εἰς συμπόσια, ἢ ὅπως
θαυμάσωσι τὴν ὠδὴν πλανήτων βραψφῶδῶν, ψαλ-
λότων τὰ ὁμηρικὰ ἔπη. Ὁμολογητέον ὅτι τὸ
παρὸν δὲν παρουσιάζεται ἀντάξιον τοῦ παρελ-
θόντος ἐν τῇ θελκτικῇ ταύτῃ χώρᾳ, ὅπου τὸ
πάλαι οἱ κάτοικοι κατῴρθωσαν νὰ συνδυάσωσιν
ἀρμονικῶς ἀκριβέστατα τὰ ἐξωτερικὰ σχήμα-
τα τῶν ἀντικειμένων, τῶν μνημείων, τῆς στο-
λῆς, τῆς γλώσσης καὶ τῶν ἡθῶν. Αἱ φορεσῖαι
καὶ τὰ ἔθιμα ἡμῶν δυσαρμοστοῦσι ταῖς γραμ-
μαῖς τοῦ ὀρίζοντος, τῇ αἰθρῇ τῆς ἀτμοσφαι-
ρας, τῇ καθόλου ὄψει τῆς μεγαλοπρεποῦς καὶ
διαγελώσεως φύσεως.

Ἄναρχι γόμεθα εἰς ἀγυῖας στενάς, ὧν ἐκ-
τέρωθεν ἐγείρονται κομψαὶ οἰκίαι, σιδηροῦς ἐ-
χουσαι ἐξώστας, ὅπῃθεν φιλοπεριεργοὶ νεάνιδες
θεῶνται τοὺς ξένους· πανταχῶθεν ἀπὸ τῶν ὑψο-
μάτων ἐκείνων, διὰ μέσου τῶν κιγκλίδων τῶν
κῆπων, ἐν ταῖς γωνίαις τῶν τοίχων, ὑπάρχουσι
διαφάσεις πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ πρὸς τὴν πό-
λιν· τὰ ὑπερφᾶ τῶν οἰκιῶν ὑπέρκεινται ἀλλή-
λων, ὡσπερ σειρὰ ὀρόφων. Ἀπὸ δὲ τῆς ἀκρας
τοῦ λόφου ἐκτείνεται πανόραμα ἀπέραντον, τὸ
ἀπαυγάζον πέλαγος, τιμῆμα μέγα κυάνου, ἐφ'
οὗ ὑποτρέμουσιν αἱ ἀκτῖνες τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
φαίνονται λευκὰ ἰσθία ποικιλλόντα τὴν ἐκτα-
σιν τοῦ γλαυκοῦ κύματος, καὶ ἐνιαχοῦ ἀπώτε-
ρον ὁ καπνὸς τῶν εἰς Κρήτην ἢ εἰς λιμένας τῆς
Μικρᾶς Ἀσίας πλεόντων ἀτμοπλοίων. Ἡ ἀπο-
ψις εἶναι φαιδρὰ καὶ φαινή. Βαθμηδὸν ἡ νύξ
ἐκτείνει τὰς πτέρυγας αὐτῆς ἐπὶ τῶν ὑδάτων
καὶ ὁ λόφος ταχέως ἐπισκιαίζεται· τὰ παρὰ-
θυρα φωτίζονται, καὶ ὅτε ἐπιστρέψαντες εἰς τὸ
ἀτμόπλοιον εθεώμεθα ἐκεῖθεν τὴν πόλιν, ἐφαί-
νετο ἡμῖν ὡσεὶ ἐτέλει λυχνοκαίαν, τὰ δὲ φῶτα
ὡμοιάζον μὲ πλῆθὺν ἀστέρων ἐσπαρμένων ἐπὶ
μέλανος καταπετάσματος.

[Ἐπεται συνέχεια].

Ν. Γ. ΠΟΛΙΗΣ.

Ἡ τύχη ὁμοιάζει τὴν ὕαλον· εἶνε λαμπρὰ
ἄμα καὶ εὐθραυστος ὡς ἐκεῖνη.

ἹΣΤΟΡΙΑ ΔΟΛΟΦΟΝΟΥ ΤΥΦΛΟΥ

Ἐν Κροατίᾳ καὶ ἐν Συρμίᾳ πᾶς ἐκ γενετῆς
τυφλὸς εἶνε καὶ γουσιλάρ τουτέστι βραψφῶδης.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ τοῦ γουσιλάρ ἐπιτήδευμα συν-
ίσταται σήμερον οὐ μόνον εἰς τὸ ἀπαγγέλλειν
παλαιὰ ἥρωϊκὰ ποιήματα, ἀλλὰ καί τις τὸ ποι-
εῖν ἄσματα νέα, μάλιστα δὲ ἄσματα ἀναλόγως
τῶν ἐκείστοτε περιστάσεων, λίαν ἐνωρὶς φροντί-
ζουσι νὰ ἀναπτύσωσι τὸ ποιητικὸν αἰσθημα
τοῦ νεαροῦ τυφλοῦ. Ὅταν λοιπὸν ἔλθῃ εἰς ἡλι-
κίαν δέκα ἐτῶν τῶ ἀγοραζουσι γουσιλάρ, ὅ ἐστι
λύραν, καὶ ἄγοντες αὐτὸν εἰς πλησίον δάσος τὸν
καταλείπουσι μέχρι τῆς ἐσπέρας παρὰ τὴν ρί-
ζαν πίτυος καθήμενον ἐπὶ τῆς γλῆσσης. Ἐκεῖ δὲ
διημερεῖον τὸ παιδίον ἀκροᾶται τοῦ μελαγχο-
λικοῦ τῶν ἀνέμων ἐν τοῖς κλάδοις ψιθυρίσμα-
τος, τῶν ἀορίστων θορύβων τῶν διασχιζόντων
τὰ ἐνδότατα τῶν δασῶν, τοῦ ἄσματος τῶν
πτηγῶν, τοῦ θροῦ τῶν τε φύλλων καὶ τῶν ἐν-
τόμων· ἔπειτα δὲ αἰφνῆς ἐμπλησθὲν τῆς μεγά-
λης ποιήσεως τῆς φύσεως, πειράεται νὰ ἐπανα-
λάβῃ διὰ τῆς γουσιλάρ πάντας τοὺς ἀρμονικοὺς
ἐκείνους ἤχους, τοὺς μεστοὺς μυστηρίου καὶ
ποιήσεως.

Καὶ τέλος, ὅταν διὰ τοῦ τόξου γινώσκῃ νὰ
παράγῃ μελωδίαν κινούσας τὴν ψυχὴν καὶ τὴν
καρδίαν, ἄγουσι τὸν νεαρὸν μουσικὸν παρὰ τὴν
εἴσοδον κόμης τινὸς ἢ πόλεως καὶ τὸν καθί-
ζουσι παρὰ τινι δοκίμῳ γουσιλάρ, παρ' οὗ καὶ
μανθάνει λεληθότως, ἐκ τῆς συχνῆς ἀκροάσεως
καὶ ἐπαναλήψεως, τὰ παλαιὰ ἥρωϊκὰ ἄσματα.
Καὶ ἐὰν ἔχῃ καλὴν τὴν μνήμην, μετὰ ἐν ἔτος
εἶνε κατηρτισμένος τέλειος καὶ αὐτὸς γουσιλάρ.
Πορίζεται δὲ τοῦ λοιποῦ τὰ πρὸς τὸ ζῆν μετα-
βαίνων ἀπὸ πανηγύρεως εἰς πανηγυριν καὶ ἀπὸ
χωρίου εἰς χωρίον, φῶν ἐνδοξον ἱστορίαν τῆς
πατρίδος, τὰς πολεμικὰς τῶν προγόνων ἀνδρα-
γαθίας, τὰς ἥρωϊκὰς μάχας ἐναντίον τοῦ κλη-
ρονομικοῦ ἐχθροῦ, τὰ ἄσματα τῶν πεδιαδῶν
καὶ τὰ τῶν ὀρέων, τὰ τοῦ γεωπόνου καὶ τὰ τοῦ
ληστοῦ· θὰ αὐτοσχεδιάζῃ δὲ καὶ ἰδία ἄσματα
γαμήλια καὶ τῆς βαπτίσεως, σατυρικὰ ἄσμα-
τα, δι' ὧν θὰ πλουτισθῶσιν αἱ ποιητικαὶ βουλ-
λογαὶ τῶν νεανίδων τοῦ χωρίου.

Τῶν βραψφῶδῶν ταύτων περιβόητος ἐγένετο
Μίρκος, ὁ ἐπιλεγόμενος ὁ ἀνεψιὸς τοῦ ἀπηγο-
νισμένου. Διότι ὁ θεῖός του ἀπέθανεν ἐπὶ τῆς
ἀγχόνης καταδικασθεὶς ὡς δολοφόνος.

Ἀλλὰ πῶς; θὰ μ' εἴπητε, πῶς γίνεται τυφλὸς
καὶ δολοφόνος;

Ἀκουσατε. Εἶνε δὲ ἡ ἱστορία τοῦ δραματι-
κωτάτη.

Ὁ Μίρκος ἐγεννήθη ἐπὶ τῶν μεθοριῶν τῆς
Βοσνίας παρὰ τὴν μικρὰν πόλιν Νόβι, καὶ ἀπο-
θανόντος τοῦ πατρὸς του ἔμεινεν ὀρφανὸς δε-
καεξ ἑτῶν. Ὁ θεῖός του τυφλὸς καὶ κατὰ φυ-

σικόν λόγον γουσλάρ, τὸν ἐκάλεσε παρ' ἐαυτῶ και τὸν ἐδίδαξε νὰ κρούη τὴν λύραν. Ἐνεκα δὲ τοῦ τραγικοῦ τέλους τοῦ γέροντος τούτου ἐπωνομάσθη ὁ Μίρκος, ὡς εἶπον, «ἀνεψιὸς τοῦ ἀπηγγονισμένου» και κατέστη δημοτικώτατος.

Πρὸ ἐξήκοντα ἐτῶν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, μία σβάντσικα εἶχε τὴν ἀξίαν πέντε ἢ ἕξ φλωρίων σημερινῶν, και τοῦτο διότι οὔτε σιδηρόδρομοι ὑπῆρχον τότε οὔτε ἀτμόπλοια, οὔτε Γερμανοὶ ξενόδοχοι, οὔτε θέατρον, οὔτε κατάστημα φωταερίου. Μόλις ὑπῆρχόν τινες ὁδοί. Κατὰ τὰ Στρατιωτικὰ δὲ λεγόμενα Σύνορα, ἔνθα ἡ γῆ εἶνε ὀλίγον εὐφορος, τοσοῦτον σπάνιον ἦτο τὸ χρῆμα, ὥστε κάλλιστα ἠδύνατο νὰ θεωρηθῆ, ὡς ἐν τῷ μελοδράματι Ῥοβέρτῳ τῷ διαβόλῳ, αὐτόχρημα χίμαιρα. Καὶ σήμερον δὲ ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ ποταμοῦ Σάβη αἱ συναλλαγαι γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δι' ἀνταλλαγῆς ἢ χωρική δῆλον ὅτι ἀγοράζουσα μαντήλιον, δίδει εἰς τὸν ἔμπορον κάνιστρον ὀπωρῶν ἢ δωδεκάδας τινὰς ῥῶν. Τὴν ἐποχὴν λοιπὸν περὶ ἧς λαλῶ, και ἐν νόμισμα ἦτο θησαυρὸς ὀλόκληρος.

Διὰ μίαν λοιπὸν σβάντσικα ὁ θεῖος τοῦ Μίρκου ἔγεινε δολοφόνος και ἀπηγγονίσθη.

Και ὅμως δὲν ἦτο κακὸς ἄνθρωπος, ὁ τάλας! Πολλοὺς χειμῶνας διῆλθεν οὐδὲν ἄλλο φέρεμα ἔχων ἢ ῥακῶδες ἐπανωφόριον. Ἄλλ' οἴμοι! τὰ ῥάκη διεσπῶντο και διενοεῖτο ἤδη ὁ γέρον πῶς νὰ οἰκονομήσῃ ἄλλο ἐπανωφόριον διὰ τὸν προσεχῆ χειμῶνα, ἄλλως ὤφειλε νὰ ἐγκαρτερήσῃ και νὰ ἀποθάνῃ ὑπὸ τοῦ ψύχους.

Τότε δὲ ὁ γηραιὸς ῥαψῶδὸς ἐτόλμησε νὰ διανοηθῆ παράλογόν τι πρᾶγμα, νὰ γείνη και αὐτὸς ἀπαξ κἂν ἐν τῷ βίῳ του κάτοχος μιᾶς σβάντσικας, νὰ ἀγοράσῃ ἕν ἐπανωφόριον.

Ἄμα κερδαίων ὀλίγα τινὰ λεπτὰ, τὰ ἐδαπάνα συνήθως εἰς ἐπισκευὴν τῶν ἐνδυμάτων και τοῦ κατεσχιμένου ὑπὸ τε τῆς βροχῆς και τῶν ἀνέμων πύλου του. Σπανίως δὲ ἀπελάμβανε τὴν ἡδονὴν τοῦ νὰ ἀκούῃ ἐν τῷ θυλακίῳ του συνηχοῦντα δύο ἢ τρία γάλικια κέρματα, διότι οἱ χωρικοὶ τὸν ἀντήμειβον δίδοντες αὐτῷ οἱ μὲν δράκα σίτου ἢ ἀραβοσίτου, οἱ δὲ τεμάχιον ἄρτου, ἐνίοτε δὲ τινες οἱ και γενναϊότατοι, ὀλίγον τι ἄλειμμα.

Τὸ ἄλειμμα δύναται νὰ πωληθῆ· διενεήθη λοιπὸν ὁ γηραιὸς νὰ συνάγῃ τὰ τεμάχια τοῦ ἀλείμματος και ἡμέραν τινὰ νὰ πορευθῆ εἰς τὴν πόλιν και νὰ τὰ πωλήσῃ ἀντὶ μιᾶς σβάντσικας. «Τὶ τὸ ὄφελος, εἶπε, νᾶχω μέσ' ἔς τὸ στομάχι μου ἄλγιο λαρδί και νὰ ψοφήσω τὸν χειμῶνα ἀπ' τὸ κρύο».

Τὸ φθινόπωρον λοιπὸν, ὁ θεῖος τοῦ Μίρκου, ἔχων ἤδη συνηγμένα ἱκανὰ τεμάχια ἀλείμματος, παρεκάλεσε κορασίδα τινὰ χωρικήν νὰ τον ὀδηγήσῃ εἰς τὴν πλησίον πόλιν.

Ὁ γηραιὸς γουσλάρ εἶχε χαρὰν μεγάλην και

προησθάνετο τὴν ἡδονὴν, μεθ' ἧς θὰ ἐπανήρχετο εἰς τὸ χωρίον συνθλίβων ἐν τῷ κοίλῳ τῆς χειρὸς τὴν ποθητὴν του σβάντσικαν, ἣν ἐφαντάζετο μεγάλην και στίλβουσαν. Καὶ τοι δὲ οἱ ἥρωες τῶν ἀσμάτων ἅ ἔψαλλον ἐκυλίωντο ἐν τῷ χρυσῷ, και τὰ τάλληρα τὰ ἐσκορποῦσαν μετὰς φουχτας, αὐτὸς ὅμως ἤρκειτο εἰς τὴν σβάντσικαν, και τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ποσὸν ἦτο τὸ ἄκρον ὄριον τῆς φιλοχρηματίας του. Ἡσθάνετο δὲ ἀπὸ τοῦδε ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸν καινουργῆ δαλματικὸν μανδύαν θερμαίνοντα τὴν ῥάχιν του και ὑπὸ τὸν πυκνὸν του πῶγωνα ὑπεμεϊδιά, περιφρονῶν τὰς βροχὰς και τὰς χιόνας τοῦ χειμῶνος. Διὸ κατὰ πάσαν στιγμὴν ἠρώτα τὴν κορασίδα :

— Κοντεύομεν ;

Ἐφαίνετο ἤδη τὸ κωδωνοστάσιον τῆς ἐκκλησίας ὅτε συνήντησεν καθ' ὁδὸν νέον τινὰ, ὅστις τοὺς ἠρώτησε :

— Καὶ ποῦ πηγαίνετε τόσο βιαστικά ;

— Πηγαίνω νὰ πουλήσω κάμποσο λαρδί ποῦ ἔχω μαζεμένον», ἀπεκρίθη ὁ τυφλὸς δεικνύων τὸν ἐξωγκωμένον και διὰ λεπτῶν σχοινίων περιεσφιγμένον τορβᾶν του.

Ἐκράτει δὲ και ἡ κορασίς κάνιστρον μεστὸν τεμαχίων ἀλείμματος.

— Καὶ πόσο τὸ πουλεῖς τὸ λαρδί σου ; ἠρώτησεν ὁ νέος.

— Μία σβάντσικα ! ἀπεκρίθη ὁ γέρον και ἡ φωνὴ του ἔτρεμεν ὑπὸ τῆς συγκινήσεως.

— Πολλὰ γυρεύεις ! . . . Νὰ ἰδῶ τὸ σακκούλι σου.

Ὁ γέρον λύει τὸ σακκίδιον.

— Δὲν θὰ τὴν εὐρῆς τὴν τιμὴν ποῦ γυρεύεις, εἶπεν ὁ νέος κορασίδων τὸ κάνιστρον ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς κορασίδος και κρίνων διὰ τῆς χειρὸς του τὸ βάρος.

— Ἐτσι αἱ ! εἶπεν ὁ γέρον ἀποθαρρυνόμενος. Μὰ νὰ σοῦ πῶ, ἔξερεις εἶνε και πέντε ὀκάδες πρᾶγμα ; Δὲν εἶνε ἀκριβὰ μίαν σβάντσικα !

— Ναι, ἂν ἦταν καλὸ, ἀμ' αὐτὸ εἶνε μαζώματα. Ὡς τόσο, ἂν δὲν βιάζεσαι πολὺ γιὰ τὴν πληρωμὴ . . .

— Ἡθελα νὰ ἀγοράσω ἕνα ἐπανωφόρι . . .

— Ἄν ἔμπορεῖς λοιπὸν νὰ με προσμένῃς δύο μῆνες . . ., ποῦ θὰ στύψωμε τὰ δαμάσκηνα, νὰ πουλήσωμε τὴ σλιβοβίτσα και σε πλερώνω.

— Μιὰ σβάντσικα θὰ μου δώσης ! ἀνεφώνησεν ὁ γουσλάρ και ἡ ὄψις του ἐξήστραψεν ὑπὸ χαρᾶς.

— Ναι, μία σβάντσικα θὰ σου δώσω.

— Πάρ' το τὸ λαρδί μου.

Και ὁ μὲν νέος ἀγοραστὴς ἐπανῆλθεν οἰκαδε εὐδαίμων ἐπὶ τῆ ἀγορᾶ του, ὁ δὲ γηραιὸς πωλητῆς εὐδαιμονέστερος ἐπανῆλθεν εἰς τὸ χωρίον του.

Ἦλθεν ὁ Νοέμβριος και τὸ πρῶτον ψύχος.

Ὁ δὲ θεὸς τοῦ Μίρκου εἶπε καὶ τον ὠδήγησαν πρὸς τὸν ὀφειλέτην του, εἰς ὃν ὑπέμνησε τὴν ὑπόσχεσίν του.

— Ἀχ! μὴ ῥωτᾷς γεροπαπποῦ, καὶ ποῦ νά σου τὰ λέω! Τὰ δαμάσκηνα ἐχάλασαν ἐφέτος, καὶ ἡ σλιβοβίτζα δὲν ἔγεινε τῆς προκοπῆς, καὶ νά μας κλαῖς! Δὲν πουλιέται καὶ θά τὴν πι-οῦμ' ἑμεῖς. Ἐχε λοιπὸν ὑπομονὴ ὡς τὸν ἄλλο χειμῶνα καὶ δίχως ἄλλο θά σε πληρώσω.

— Θά κρυώνω, βρὲ παιδί μου, μὰ τί νά κάμω, θά σε προσμένω, εἶπεν ὁ τυφλὸς καὶ ἀπῆλθε. Ὁλον δὲ τὸν χειμῶνα ἐτουρτούριζεν ὑπὸ τὰ βράχη του.

Ἐπανῆλθεν ὁ Νοέμβριος καὶ ἡ χιών, καὶ ὁ γουσιὰρ προσέρχεται καὶ αὖθις πρὸς τὸν ὀφειλέτην του.

— Εἶχα ῥίγιο γέννημα, εἶπεν ὁ νέος, ἀλλὰ ὁ Σάβης ἐπλημύρησε τὸν ἀγρό μου καὶ μοῦ το πῆρε τὸ γέννημα. Κάμε μου τὴ χάρι νά με προσμένης ὡς τοῦ χρόνου καὶ δίχως ἄλλο θά σε πληρώσω.

— Εἶνε τὸ αἶμά μου παγωμένο καὶ δὲν ἔχει τὴ δύναμι νά με ζεστάνῃ, εἶπεν ὁ τυφλὸς· ἀλλ' ἀφ' οὗ ὁ Σάβης σοῦ ἐπαράσασσε τὸ γέννημα ἄς εἶνε, θά ὑποφέρω καὶ θά σε προσμένω.

Ἀχ! πόσον ἐλυπεῖτο, διότι δὲν ἔφερε τὸ ἀλειμμά του εἰς τὴν πόλιν! Ἀλλ' ἡ σθάντσια κατῶ ἐφάνετο τοσοῦτον μέγα ποσόν, ὥστε ὑπέμεινε τὴν ἀναβολὴν ἄνευ πολλῆς μεμψιμοιρίας. Τελευτῶντος δὲ τοῦ χειμῶνος ὁ μαυδύας του ἐφάνετο ὡς ἰσθὸς ἀράχνης διεσχισμένος.

Καὶ αὖθις οἱ φθινοπωρινοὶ ἄνεμοι παρέσυρον τὰ τελευταῖα φύλλα τῶν δένδρων καὶ ὁ πύργος ἐλεύκανε τοὺς λειμῶνας, καὶ ὁ θεὸς τοῦ Μίρκου ἠσθάνθη αὖθις ἐπερχόμενον τὸ ῥίγιο καὶ καταλαμβάνον αὐτόν.

Εἶπε δὲ καὶ τον ὠδήγησαν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ νεαροῦ ὀφειλέτου, ὅστις ὅμως τῷ εἶπε :

— Ἐχασα τὴν γυναῖκά μου καὶ εἶμαι χαμένος ἄνθρωπος. Πήγαινε, καὶ ἐγὼ τὸ χρέος μου θά 'ς το φέρω μόνος μου, σὰν οἰκονομηθῶ.

Ὁ δὲ γηραιὸς οὐδὲν ἀντειπὼν ἀπῆλθεν· ἀλλ' ἡ ἀναβολὴ αὐτῆ θά εἶνε ἡ τελευταῖα.

Ὁ χειμὼν παρῆλθε, τὸ θέρος παρῆλθε τὸ φθινοπώρον ἐπανῆλθεν, ὁ δὲ γηραιὸς οὐδεμίαν εἶχεν εἰδήσιν παρὰ τοῦ ὀφειλέτου. Ἀλλ' ἡμέραν τινα μαυθάνει, ὅτι ὁ νέος ἔμελλε νά ἔλθῃ εἰς δεῦτερον γάμον μετὰ νεάνιδος φερούσης εἰς αὐτόν προῖκα πολλὰς σθάντσιας.

Ἐσπευσε λοιπὸν πρὸς τὸν γαμβρὸν καὶ τῷ λέγει :

— Νά με πληρώσης. Ἐρώ πῶς ἔχεις χρήματα.

— Μὴ με σκοτιζεῖς! ἀπεκρίθη ὁ χωρικός.

— Τρεῖς χειμῶνας τώρα κρυώνω καὶ σε προσμένω, εἶπεν ὁ τυφλὸς, μὰ δὲν ἔμπορῶ νά προσμείνω περισσότερο.

— Γέρω ξεκουτιασμένε, ὑπέλαθεν ὁ χωρικός, γέρω ξεκουτιασμένε, πού τρία χρόνια κυνηγᾷς μιὰ σθάντσια!

Ὁ θεὸς τοῦ Μίρκου ἀπεχώρησε μὲν, ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ὅμως τῶν γάμων τοῦ νέου, ἐστάθη παρὰ τῆ εἰσόδῳ τοῦ χωρίου, καὶ ὅτε διέβαινον ὁ γαμβρὸς ἀναγνωρίσας αὐτόν ἐκ τῆς φωνῆς, τῷ εἶπε :

— Νά με πλερώσης, ἂν θέλῃς νά εἶν' ὁ γάμος σου καλαριζικός!

Ἀλλ' ὁ νέος ἀναγκαχάσας, ἀπώθησε κτηνωδῶς τὸν γηραιόν.

Μετ' οὐ πολὺ δὲ κραυγαὶ χαρμόσυνοι καὶ πυροβολισμοὶ ἀνήγγειλαν τὴν παρέλασιν τοῦ γάμου· καὶ ὅτε ἡ συνοδεία ἔμελλε νά διαβῆ τὸν οὐδὸν τῆς ἐκκλησίας, ὁ γέρον ἐφορμαξ αἴφνης καὶ σταθεὶς πρὸ τῆς θύρας ἀνεφώνησε πρὸς τὸν γαμβρόν :

— Δέ σ' ἀφίνω νά περάσης, ἂν πρῶτα δέ μου πλερώσης ὅσα μου χρωστᾷς.

Ἀλλ' οἱ παρὰ νυμφεῖοι ἀπευῶκρυναν τὸν γέροντα καὶ ἡ συνοδεία εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

— Τὴν δ' ἐσπέραν, καθ' ἣν ὥραν ὁ νυμφίος ἠγέρθη ἀπὸ τῆς τραπέζης ἵνα ὠδήγησῃ τὴν γυναῖκά του ἀπὸ τῆς πατρικῆς οἰκίας εἰς τὴν οἰκίαν του, ἀναφαίνεται ὁ τυφλός.

— Ποῦ εἶνέ τος; ἐρωτᾷ.

Ἀλλ' οἱ συμπόται, οὓς ὁ οἶνος κατέστησεν εὐθυμοτάτους, ἀντὶ νά τῷ ἀποκριθῶσι, τῷ ἔλεγον διαφόρους ἀστειότητας :

— Σὺ δὰ τὸν εἶδες 'ς τὸ δρόμο καὶ 'ς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τώρα δὲν τον βλέπεις, ὅπως τὸν βλέπομε καὶ μεῖς!

Ὁ δὲ τυφλὸς ψηλαφῶν προῦχώρησε καγγαζόντων τῶν παρακαθημένων, καὶ συλλαβῶν αἴφνης τὸν γαμβρόν ἀπὸ τῆς ζώνης ἀνεφώνησεν :

— Ἄ! τώρα πᾶν τὰ ψέματα, εἶσαι ἴδικός μου!

Καὶ κύψας πρὸς τὸ οὖς τοῦ γαμβροῦ, τῷ εἶπε μετὰ φωνῆς σημαντικῆς καὶ βραχείας :

— Νά μου δώσης τὴ σθάντσια μου! . . . ἡ γυναῖκά σου ἔχει. . . Νά με πληρώσης. . . ἔχεις τώρα.

Ἀλλ' ὁ γαμβρὸς ἀπήντησεν ἐμπαικτικῶς.

— Νά με πλερώσης, ἀνεφώνησε τότε ὁ τυφλὸς μετὰ ζοφερᾶς φωνῆς, εἰ δὲ μὴ σὲ σκοτώνω!

— Μωρὲ χαρὰ 'ς τὸ χωρατὸ, χαρὰ. . .

Καὶ πρὶν ἢ ἀποπερατώσῃ ὁ γαμβρὸς τὴν φράσιν του, ὁ τυφλὸς γουσιὰρ ἀπελπίς, ἔξω φρενῶν, τὸν ἀρπάζει διὰ τῆς ἀριστερᾶς ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς ἐξάγει πιστόλιον ἐκ τοῦ τσολῶ του καὶ πυροβολήσας ἐξάπλώνει κατὰ γῆς τὸν ὀφειλέτην ἄπνον.

Τοῦτο δ' ἐγένετο ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἀτραπιδόν.

Δὲν ἠθέλησε δὲ νὰ διαφύγῃ ὁ θεὸς τοῦ Μίρκου, ἀλλὰ καὶ ἐν ἤθελε, τῷ ἦτο δυσκολώτατον.

Παρεδόθη εἰς τοὺς συλλαβόντας αὐτὸν καὶ ἐκουσίως ἤχθη ἐνώπιον τοῦ ἀποσπασματάρχου, ὅστις τὸν ἀπέστειλε μετὰ συνοδίας εἰς τὴν φυλακὴν.

Ἡ δίκη δὲν διήρκεσε πολὺ, διότι ὁ γουσλάρ ὠμολόγησε τὴν πρᾶξίν του. Καὶ ὑπῆρχον μὲν ἐλαφρυντικαὶ περιστάσεις, ἀλλ' οἱ στρατιωτικοὶ δὲν τὰς παράδχονται.

Ὁ τάλας τυφλὸς ἀπηγοίσθη. Ἐκτοτε δὲ ὁ λαὸς ἐπωνόμασε τὸν ἀνεψιὸν τοῦ Μίρκου, ὅστις ἐκληρονόμησε καὶ τὰ ἄσματα τοῦ γηραιοῦ καὶ τὴν γούσλαν του, Ὁθρεσένοβιτς, ὁ ἔστι μεθερμηνεύμενον, ἀνεψιὸν τοῦ ἀπηγοισμένου.

[Ἐκ τῶν τοῦ V. Tissot].

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

ἐν ταῖς ὁάσεσι τῆς Σαχάρας.

[Κατὰ τὸν Auguste Cherbonneau].

Ἐν ἀπάσαις ταῖς μουσουλμανικαῖς χώραις γενικῶς καὶ σχεδὸν ἀπόλυτος κανὼν ὑπάρχει ὅπως παρ' ἐκάστῳ τζαμίῳ ἡ ἐκάστῳ ναϊδρίῳ ὑπάρχῃ καὶ σχολεῖον ἄλλ' ἢ ἐκπαίδευσίς ὡς καὶ ἡ θρησκεία δὲν ἔχει ἴδιον προϋπολογισμόν οὐδὲ χρηρηγίαν παρεχομένην ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως. Τὰ τζαμιά καὶ τὰ ναϊδρία εἶνε ἰδρυμένα ὑπὸ εὐλαβῶν ἢ ὑπὸ ἀνωτέρων ἀρχόντων, οἵτινες κληροδοτοῦσι κτήματα, ὧν ἡ πρόσοδος εἶνε ἀφιερωμένη εἰς διατήρησιν τοῦ κτιρίου καὶ εἰς ἀμοιβὴν τῶν λειτουργῶν τῆς θρησκείας. Ἐν δὲ τοῖς παραρτήμασι τοῦ τζαμίου ὑπάρχει πάντοτε καὶ χωρὸς τις ἀνατεθειμένος εἰς τὸ σχολεῖον τῶν παιδῶν, περὶ δὲ τῆς διακοσμήσεως καὶ συντηρήσεως τοῦ χώρου τούτου φροντίζουσιν οἱ διευθύνοντες τὰς προσόδους τῶν τζαμιῶν.

Ὅταν ἐν τῇ συνοικίᾳ δὲν ὑπάρχωσι τζαμιά, οἱ κάτοικοι ἀποτελοῦσιν ἕρκανον ὅπως μισθώσωσι δωμάτιόν τι καὶ ἀγοράσωσι τ' ἀναγκαιοῦντα σκεύη, ἅτινα εἶνε ἄλλως ἀπλούστατα. Τὸ δημοτικὸν σχολεῖον καλεῖται μεκτέμπ, ἦτοι τόπος ἐνθα διδάσκεται ἡ γραφή, ἐν πολλοῖς δὲ ἄλλοις τόποις προτιμᾶται ἡ λέξις μελίδ.

Ὁ διδάσκαλος ἢ μουατέμπ συνδέει συνήθως μετὰ τοῦ διδασκαλικοῦ αὐτοῦ ἔργου τὸ ἔργον ἰμάμη, ἦτοι διευθυντοῦ τῆς προσευχῆς, καίμη, ἦτοι νεωκόρου, ἢ τοῦ μουεττιν τοῦ τὴν προσευχὴν ἀγγέλλοντος. Ἐν τοῖς τζαμίοις, ἐξ ὧν ἐξ ἤρτηται τὸ σχολεῖον, παρέχονται τῷ διδασκάλῳ μισθὸς τις ἢ δῶρα εἰσφερόμενα εἰς εἶδη διὰ τὰ ἔργα τῆς λατρείας, ἅτινα ἐκπληροῦ, ἀλλ' οὐδεμίαν αὐτος λαμβάνει ἀμοιβὴν διὰ τὰ μα-

θήματα. Οἱ γονεῖς τῶν μαθητῶν παρέχουσιν αὐτῷ ἀντιμισθίαν ἥτις ποικίλλει κατὰ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ ἀπὸ 15 μέχρις 60 δραχμῶν κατ' ἔτος. Ἐκτὸς δὲ τοῦ μηνιαίου ἐνοικίου, ὁ διδάσκαλος λαμβάνει δῶρα κατὰ τὴν ἐποχὴν διαφόρων θρησκευτικῶν ἐορτῶν, ὡς καὶ πάντοτε ὁσάκις ὁ μαθητὴς ἀρξῆται νέου τινὸς κεφαλαίου τοῦ Κορανίου· καλοῦνται δὲ τὰ δῶρα ταῦτα ἐν ταῖς ὁάσεσι νέφα. Παρὰ ταῖς φυλακίς, ταῖς κατοικίους καὶ χωρὰν ἐστερημένην ναϊδρίου ἢ εὐκτηρίου οἴκου (ζαούγια) ἕκαστον χωρίον (ντουάρ) κάπως μέγα ἔχει σκηνὴν τινὰ κατεσκευασμένην ἐκ τριχῶν καμήλου ἢ σκηνὴν αὐτὴν παρέχεται ἢ ὑπὸ τοῦ σείρου εἴτε ὑπὸ τῆς κοινότητος τῶν μεγιστάνων καὶ εἶνε προωρισμένη νὰ χρησιμεύῃ ὡς σχολεῖον ὑπὸ τὸ ὄνομα σερία· ἀλλὰ τότε ὁ διδάσκαλος λαμβάνει μόνον δῶρα εἰς εἶδη καὶ ἐλάχιστα χρήματα.

Διὰ τὰς πλουσιωτέρας τῶν οἰκογενειῶν εἰς τῶν εἰς τὴν λατρείαν ἀνηκόντων, ἐκλεγόμενος μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, ἐπειδὴ εἶνε προωρισμένος νὰ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χαρεμίου, μεταβαίνει αὐτόσε πρὸς διδασκαλίαν τῶν παιδῶν καὶ ἐν τοιαύτῃ περιστάσει δὲν εἶνε σπάνιον νὰ συμμετέχωσι καὶ κόραι τῆς διδασκαλίας, ἥτις γίνεσται ἐν τῷ κόλπῳ τῆς οἰκογενείας.

Οὐδεὶς κανὼν ὑπάρχει περὶ ἐπιβλέψεως τοῦ διδασκάλου καὶ ἐπιθεωρήσεως τοῦ σχολείου. Ἄλλ' ἅμα ἡ διαγωγή αὐτοῦ παράσχη σπουδαίας ἀφορμᾶς παραπόνων, οἱ κάτοικοι τῆς ὁάσεως ἀναφέρονται εἰς τὸν καδὴν καὶ ἐξαιτοῦνται τὴν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ· ἀλλ' ἂν τὸ σχολεῖον ἔχει ἰδρυθῆ ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν αὐτῶν, ἡ ἀντικατάστασις τοῦ διδασκάλου τελεῖται κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς πλειονοψηφίας.

Ἡ προκαταρκτικὴ ἐκπαίδευσίς συνίσταται εἰς τὴν παρὰ τῶν μουσουλμανοπαιδῶν, τῶν ἀγόντων ἡλικίαν ἐξ ἕως ἑξὺς ἄχρι δώδεκα ἐτῶν ἐκμάθησιν τῆς ἀντιγραφῆς, ἀναγνώσεως καὶ ἀπαγγελίας τοῦ Κορανίου, οὐδεμιᾶς φροντιδος καταβαλλομένης περὶ κατανοήσεως αὐτοῦ. Συνήθεια δ' ἐπικρατεῖ ν' ἀπαγγέλλωσιν οἱ μαθηταὶ τὴν ἱερὰν βίβλον δις ἢ τρις ὁλόκληρον κατὰ τὸ διάστημα τῆς εἰς τὸ σχολεῖον φοιτήσεως αὐτῶν ταυτοχρόνως δὲ διδάσκονται τὴν γραφὴν, ἥτις παρὰ ταῖς Μωαμεθανοῖς εἶνε σχεδὸν τέχνη τις. Ἀδιήγητος εἶνε ἡ βραδύτης τῆς μεθόδου ἢν μεταχειρίζεται ὁ διδάσκαλος πρὸς σχεδιάσιν τῶν δειγμάτων τῆς γραφῆς. Ἐλλείποντος χάρτου σχεδιάζει οὗτος ἐπὶ σανιδῶν καρύας, μετὰ προσοχῆς λευκασμένων, τὸ ἀντιγραφησόμενον χωρίον τοῦ Κορανίου, ἕκαστος δὲ τῶν μαθητῶν ἐργάζεται χωριστὰ, οὐδαμοῦ ὑπαρχούσης ἐν χρήσει τῆς κατατάξεως καὶ κατὰ τὰς δυνάμεις τῶν μαθητῶν διαιρέσεως. Ἐντεῦθεν δ' ἐπέρχεται ἀπώλεια χρόνου σπου-